

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

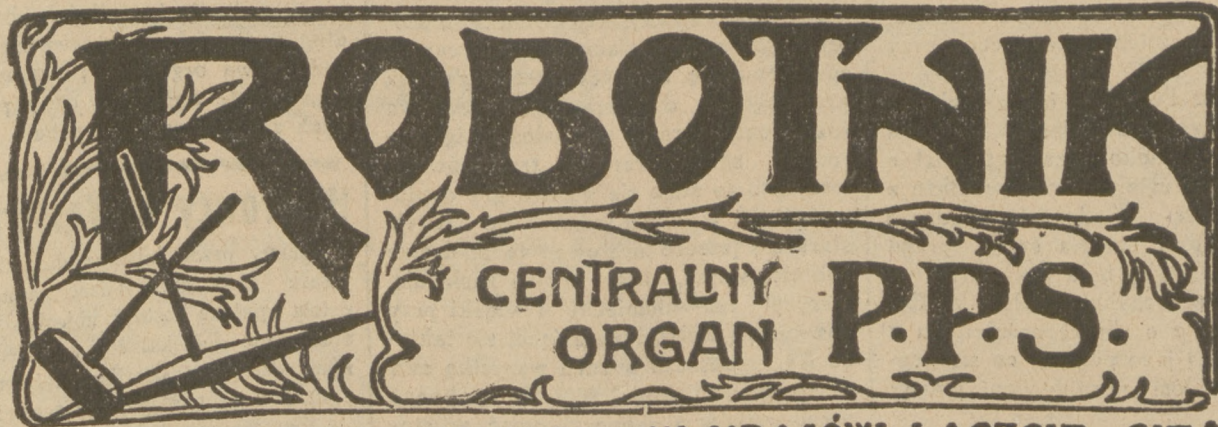
REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

ADMINISTRACJA czynna od 9-5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.

KASA czynna od 12 do 2-jej.

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem.

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 8.06-70

DYREKCJA — 2.20-13

ADMINISTRACJA — 6-13-89

BRUKARNIA — 2.76-49

KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175

Cena numeru 20 groszy

Obojętność kraju

Parę tygodni temu niektóre pisma „sanacyjne” wystąpiły z pretensją pod adresem opozycji o to, że poświęca ona tak mało uwagi nowym projektom konstytucyjnym B. B. W. R.; „wyjaśnienie” przyczyn samego faktu znaleziono, naturalnie, w „słabości” prądów opozycyjnych i w rzekomym „braku argumentów”.

Trudno sobie wyobrazić, by wszyscy pisarze czy ideolodzy obozu rządzącego mieli naprawdę równie uproszczone poglądy na dzisiejszy polski układ stosunków. Jedną rzecz powinnaby ich uderzyć w każdym razie; wszak nie tylko socjaliści, ludowcy, narodowi demokraci przechodzą łatwo do porządku dziennego nad koncepcjami p. Cara, ale nawet i w prasie „sanacyjnej” — poza urzędowymi deklaracjami „Gazety Polskiej” i poza kolejnym entuzjazmem „Słowa” wileńskiego — oddźwięk był wręcz znikomy; koła naukowe, prawnicze i t. d. zachowują naogół grobowe milczenie; w masach niema — już dosłownie — najmniejszego echa. Obojętność kraju otoczyła ze wszelkich stron tę najnowszą, piątą czy szóstą z rzędu, próbę „zmiany ustroju Państwa”, podjętą przez „sanację”.

Ta obojętność powszechna została przygotowana skrupulatnie właśnie przez B. B. W. R. „Prace” konstytucyjne naszego systemu rządzenia kroczyły naprzód jakimiś zupełnie przypadkowymi zygzakami. W miesiącach letnich 1926 r. p. prof. Makowski wygotował „na kolanie” kilka przepisów konkretnych, które Drugi Sejm wtedy uchwalił; w r. 1929 Sejm Trzeci po rozmowach przywódców stronniactw z p. Prezydentem Rzeczypospolitej przystąpił na serio do rewizji Konstytucji. Nastąpił niebawem *sabotaż* ze strony Klubu B. B. W. R. i ze strony gabinetu p. Bartla, podobno wbrew chęciom samego premiera. *Podówczas zainteresowanie w kraju istniało.* W Czwartym Sejmie B. B. W. R. smaży i usmażył ani rusz nie może niczego wyrażnego; to tak, to owak; to „język staropolski”, to „tezy” zamiast artykułów ustawy; jeden bebek do sasa, drugi do lasa; „elita” i parlamentarizm; praworzędność i „piecza praw” dla Głowy Państwa; wszystko w zamkniętym kółku; wiatrak, który obraca się w próżni.

Skądże tu raptem mogło powstać jakiegokolwiek zainteresowanie? skąd mógł wyrosnąć entuzjazm, chociażby pośród strzelców?

Punkt najważniejszy leży wszakże jeszcze gdzieś indziej.

Wszyscy w Polsce zdają sobie świetnie sprawę z tego, że jeżeli tak zw. rewizja Konstytucji w ogóle nastąpi, to nastąpi nie w trybie walki poglądów, „rzeczowej” dyskusji i t. p., ale w trybie „przełomowania” czegoś tam poprzez Sejm i Senat przy pomocy „znanych metod”; cała kombinacja będzie w tych warunkach mogła istnieć tylko dopóty, dopóki będzie istniał „sanacyjny” system rządzenia. Nikt tego nie nazwie, rzecz prosta, rozwiązaniem problemów ustroju państwa - politycznego Polski. B. B. W. R. przegrał sprawę Konstytucji dlatego przedewszystkiem, że nie potrafił uniezależnić jej od siebie samego, od własnej egzystencji. Ewentualna Konstytucja, która upadnie wraz z obozem chwilowo rządzącym, to nie jest żadne rozwiązanie czegokolwiek.

Skądże więc znowu pretensja do nas o... „brak argumentów”?

Na zakończenie uwaga nawiasowa. Ciekawym, czy kierownictwo B. B. W. R. uprzytomniło sobie, że jego koncepcja „Senatu elity” (ciało wyborcze, złożone z kawalerów „Virtuti Militari” i Krzyża Niepodległości) oznacza w praktyce usunięcie *mniejszości narodowych* Rzeczypospolitej od wszelkiego wpływu na drugą Izbę, równoprawną z Sejmem? Inten-

gralny nacjonalizm polski nie marzył nigdy w snach najśmielszych o czemś podobnym. Zgodzicie się ze mną, że przeskok od *idei federacyjnej* z lat 1917 — 1920 do *takiego* pojmowania polskiego interesu państwowego jest przeskokiem niebyłym. To prawdziwy rekord... skoku w dal.

MIECZYSLAW NIEDZIAŁKOWSKI.

Afera bawońska

Dalsze szczegóły

JAK UWIEZIONO GARATĄ?

Aresztowanie mera miasta Bayonne, deputowanego radykalno - socjalnego, Garata nastąpiło onegdaj wieczorem wśród dramatycznych okoliczności. Garat był przesłuchiwany przez sędziego śledczego od godz. 2-jej do godz. 8.45 po południu. Sędzia śledczy w wyniku dochodzenia wydał nakaz aresztowania p. Garata. Garat robi wrażenie człowieka całkowicie złamanego. Został on przewieziony do aresztu śledczego.

Uwięzienie Garata nastąpiło na skutek niezwykle obciążających zeznań złożonych przez dyrektora „Credit Municipal”, Tissier. Oświadczył on, że działał w ścisłym porozumieniu z prezesem rady nadzorczej tej instytucji deputowanym Garatem.

Władze sądowe prowadzą śledztwo w sprawie afery bawońskiej z niezwykłą energią. Policja wpadła na trop głównej sprawy Stawiskiego, który ukrywa się w jednej z miejscowości w Sabaudji. Stawiski w dniu 25 grudnia był w Paryżu a w dniu 26-go wyjechał w niewiadomym kierunku. Istnieją poszlaki, że pomiędzy 1 a 4 stycznia Stawiski znajdował się w jednej z miejscowości kuracyjnych w Sabaudji i że w ciągu ostatnich dni wyjechał do Włoch.

TRUDNOŚCI PREMIERA CHAUTEMPS

Sytuacja polityczna w związku z aferą bawońską nie została dotychczas wyjaśniona. Minister kolonii Dalimier po-

mimo przedstawień premiera nie zgłosił dotychczas swej dymisji.

Wypadki rozwija się w sposób następujący: albo min. Dalimier ustąpi albo też w razie jego dalszego oporu premier Chautemps zgłosi dymisję całego gabinetu.

Prezydent Republiki powierzy niewątpliwie misję utworzenia nowego Rządu premierowi Chautemps, który po dokonaniu rekonstrukcji gabinetu stanie przed Izłą we wtorek.

W razie rekonstrukcji Rządu poza zmianą na stanowisku ministra kolonii nastąpią inne przesunięcia. Możliwe, że Herriot obejmie tekę spraw zagranicznych a Paul Boncour przejdzie na stanowisko wice-premiera.

W najbliższym czasie oczekiwane jest aresztowanie Stawiskiego, gdyż policja jest już na jego tropie. Wczoraj rano przybył do Paryża z Florencji prefekt policji Chiappe, którego wezwano telefonicznie do przerwania urlopu. W związku z aferą bawońską. Na dworcu oświadczył Chiappe dziennikarzom, że od 10 lat policja miała Stawiskiego na oku, śledząc bacznie jego działalność, do tego stopnia, że niedawno oszust ten miał czelność skarżyć się prefektowi policji z powodu zbyt ścisłego nadzoru, jakie roztoczyły nad nim władze. (A. E. T.)

Jednocześnie władze sądowe stwier-

Ambasador sowiecki w Ameryce

Z Nowego Yorku donoszą, że przybył tu pierwszy ambasador Z. S. S. R. w St. Zjedn., Trojanowski, który odbywa podróż wraz z ambasadorem amerykańskim w Moskwie, Builitt'em. Przyjazd ambasadora sowieckiego wywołał wielkie zainteresowanie.

W porcie zgromadziła się liczna grupa dziennikarzy i fotografów. Na pytanie jednego z dziennikarzy, czy istnieje niebezpieczeństwo wojny, Trojanowski odpowiedział, że misja jego w Waszyngtonie będzie polegała na pracy nad konsolidacją pokoju.

Trojanowski podkreślił, że liczy na po myślny rozwój stosunków sowiecko-amerykańskich zarówno w dziedzinie politycznej, jak i gospodarczej. Trojanowski wraz z rodziną i członkami ambasady sowieckiej, oraz ambasadorem

Builitt'em wyjechał do Waszyngtonu.

Wręczenie listów uwierzytelniających przez ambasadora Trojanowskiego prezydentowi Rooseveltovi odbędzie się w ciągu najbliższych dni. Ambasada sowiecka zostanie zainstalowana w gmachu dawnej ambasady rosyjsko - cesarskiej. (A.T.E.)

Odwołanie Komisji Zagranicznej Senatu

Wyznaczone na dzisiaj posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych Senatu z referatem p. min. Becka zostało wczoraj odwołane bez podania terminu nowego posiedzenia.

Poco więc było robić tyle reklamy zamieszania? Prezes Komisji sen. Dz. Lubomirski ma kłopot, a pozatem niema żadnej innej korzyści dla nikogo.

Od Wydawnictwa

Podaje się do wiadomości czytelników naszego pisma, że od 1-go stycznia pojedynczy numer „Robotnika” kosztuje na całym obszarze Rzeczypospolitej w sprzedaży ulicznej, peronowej oraz w księgarniach i kioskach kolejowych T-wa „Ruch” 20 groszy, niedzielny zaś — 25 groszy.

Zwracamy się do naszych czytelników z uprzejmą prośbą o zawiadomienie Administracji naszego pisma o każdym wypadku pobierania przez sprzedawców cen wyższych.

Cesarstwo Mandżurskie będzie proklamowane za tydzień

Z Czangczun donoszą, że w poniedziałek dnia 15 b. m. nastąpi proklamacja cesarstwa. Przygotowania do koronacji prezydenta Pu-Yi są na ukończeniu.

Do Czangczunu przybywają liczni dygnitarze zarówno z Mandżurji, jak i Mongolji Wewnętrznej, która ma wejść w skład nowego cesarstwa.

Sensację wywołał fakt, że ojciec księcia Pu-Yi książe Czun nie przyjął zaproszenia na koronację. W odpowiedzi na pismo Rządu mandżurskiego książe Czun oświadczył, że nie opuści Tien-Tsinu, gdzie stale przebywa. W kołach miarodajnych twierdzą, że wraz z koronacją nastąpią zaślubiny nowego cesarza.

Rząd japoński usiłował skłonić regenta Pu-Yi do zaślubienia jednej z księżniczek japońskich, aby w ten sposób zacieśnił węzły łączące Japonię z Mandżurją. Projekt ten spotkał się jednakże z niezwykłym oporem szlachty i dostojników mandżurskich, którzy domagają się, aby przyszła cesarzowa pochodziła z jednej z rodzin mandżurskich. W uroczystościach koronacyjnych weźmie udział, jako przedstawiciel cesarza japońskiego, jego młodszy brat, książe Chichibu. (A.T.E.)

Wojna domowa w Chinach

Według doniesień z Nankinu, wojska rządowe znajdują się obecnie o 45 mil na północno-zachód od Fu-Czeu. Posuwanie się wojsk naprzód było opóźnione przez gwałtowne walki, staczane w wielu miejscowościach z powstańcami. Setki zamożniejszych osób opuszczają Fu-

Czeu, przenosząc się do Czang-Czu. Kanonierki rządowe znajdują się w niewielkiej odległości od Fu-Czeu, lecz, jak sądzą, powstańcy skapitulują, gdy oddziały szturmowe zaczną się posuwać naprzód pod osłoną artylerji. (PAT.)

Wojna Paragwaju z Boliwią trwa dalej

Z Buenos Aires donoszą, że działania wojenne pomiędzy Paragwajem a Boliwią są w pełnym toku.

Na terytorjum Gran Chaco wojska paragwajskie rozpoczęły energiczną ofensywę przeciwko boliwijskiemu, który cofają się na całym froncie.

Próby przedłużenia rozejmu spełzły na niczem. Komisja, wyznaczona przez

konferencję pan-amerykańską w Montevideo, zwróciła się w ostatniej chwili do obu rządów z prośbą o przerwanie działań wojennych.

Krząją pogłoski, że w Boliwii wybuchła rewolucja.

Miejscowość Achacachi Haqui i Tia-nuacu wpadły w ręce powstańców.

List sekretarza Angielskiej Federacji Górników Do górników polskich

Tow. Edwards, sekretarz Federacji Górników w Anglii, przesłał nast. pismo na ręce tow. Stańczyka, sekretarza gen. Centralnego Związku Górników w Polsce:

Drogi towarzyszu Stańczyk. Z ogromną przyjemnością otrzymałem Wasze życzenia, jak również życzenia od Centralnego Związku Górników w Polsce, przesyłające górnikom angielskim bratnie pozdrowienia, oraz wezwanie do pogłębienia stosunków międzynarodowych.

Sprzeczności, istniejące w łonie kapitalizmu węglowego, uniemożliwiają stworzenie harmonij z obecnego chaotycznego stanu, ale my, robotnicy wszystkich krajów, jesteśmy poddawani najrozrozszymszemu uderkowi dla utrzymania samobójczej konkurencji kapitalizmów poszczególnych krajów.

Nie łatwą rzeczą jest zwalczać kapitalizm narodowy poszczególnych państw gdyż jest on ściśle z sobą związany na terenie międzynarodowym specjalnie w zakresie węglowym, a skutkiem tego, być może, wyzysk robotników w tej gałęzi przemysłu jest większy, aniżeli w jakiegokolwiek innej.

Jeżeliby nawet nie było innych względów, czynnik ekonomiczny wystarczający, aby nas zmusić do uznania potrzeby silnego ruchu międzynarodowego. Angielscy górnicy wiedzą, że cel, do którego dążymy, jest także Waszym celem.

Przesyłamy najlepsze życzenia noworoczne dla Was i Towarzyszów: Niech żyje silny ruch międzynarodowy! Z bratnim pozdrowieniem E. Edwards.

TOW. E. EDWARDS

Ostre pogotowie dyplomacji

Od kilku tygodni dyplomacja europejska jest niezmiernie czynna i pracuje w tempie ożywionem. Zagadnieniem centralnym dyplomacji są wciąż Niemcy, z którymi od chwili wystąpienia ich z Ligi Narodów państwa europejskie, a zwłaszcza mocarstwa zachodnie, nie wiedzą co począć.

Hitler, po nawiązaniu z nim „cichych” rozmów dyplomatycznych, wysunął, jak wiadomo, swoje warunki polityczno-militarne, streszczające się w punktach następujących: 1) powiększenie armii do 300 tysięcy, 2) całkowita swoboda używania broni defensywnej, 3) zwrot zagl. Saary bez plebiscytu, 4) gotowość zawarcia paktów nieagresji z sąsiadami na lat 10, o ile oczywiście wspomniane żądania niemieckie zostaną przyjęte.

Dokoła tych żądań powstała żywa wymiana zdań między państwami europejskimi i rozpoczęły się gorączkowe podróże dyplomatyczne. Konferowali w Paryżu ministrowie Anglii i Francji, Belgii i Czechosłowacji. Po tych konferencjach zapewniono, że Anglia i Francja znowu uzgodniły swe stanowiska, że odżył wspólny front francusko-angielski wobec Niemiec. Zanim jednak zamilkły echa tych konferencji paryskich, minister angielski Simon, pojechał do Rzymu, gdzie wedle jednych wersji ponoć znowu „uzgodnił” poglądy Anglii i Mussoliniego, według innych zaś źródła uzgodnienie nie nastąpiło lecz doszło tylko do wymiany zdań o aktualnych zagadnieniach polityki międzynarodowej.

Tymczasem Francja — podobno bez wiedzy Anglii — odpowiedziała Niemcom na ich żądania, wyżej wymienione. Urzędowego tekstu tej odpowiedzi dotąd nie ogłoszono, ale jedno z francuskich pism prawniczych podaje, że rząd francuski odrzuca niemiecką ofertę 10-letniego paktu nieagresji, ponieważ zawarte dotąd układy dają Francji więcej gwarancji, aniżeli taki pakt; Francja ob staje przy projekcie Macdonalda przekształcenia Reichswehry na armię milicyjną o sile 200 tys. ludzi. Armia ta mogłaby być powiększona do 300 tys. pod warunkiem rozwiązania wszystkich szturmwerek hitlerowskich; wszystkie formacje wojskowe Niemiec, które nie uległyby rozwiązaniu, byłyby traktowane jako rezerwa i podlegałyby kontroli międzynarodowej; nowa Reichswehra mogłaby używać tylko takiej broni defensywnej, która jest niezbędna do kształcenia wojskowego, aeroplanów i tanków używać nie wolno; państwa, nie podlegające ograniczeniu zbrojeń, zmniejszają swą siłę zbrojną stopniowo, zgodnie z planem Macdonalda, utrzymuje się w mocy dwa etapy rozbrojenia, przewidziane w projekcie z 16-go października 1932 r. (uzgodniony między Francją i Anglią), przyczem okres próbny tych etapów może być skrócony do lat 4, 3 albo 2 (projekt przewiduje 5 lat); natychmiast wejście w życie perjuryczna i automatyczna kontrola zbrojeń; Francja odrzuca rokowania w sprawie odstąpienia Niemcom zagl. Saary bez plebiscytu, gdyż sprawa ta dotyczy wyłącznie Ligi Narodów; wreszcie Francja zastrzega się, że w sprawach rozbrojenia i rewizji nie chce układać się tylko z Niemcami, ponieważ zagadnienia te obchodzą także inne państwa, które podpisały wspólne traktaty, należące do Ligi Narodów, lub biorą udział w konferencji rozbrojeniowej.

Niemcy mają odpowiedzieć na notę francuską w tygodniu bieżącym.

Z noty tej widać, że Francja odrzuca zasadnicze żądania niemieckie. godzi się wszakże na pewne ustępstwa w sprawie zbrojeń. Niemcy prawdopodobnie nie przyjmą warunków francuskich. Czy będzie to oznaczało rozbieżność rozmów francusko-niemieckich? Nie wiadomo. Za kulisami pracuje bowiem dyplomacja angielsko-włoska, wywierająca nacisk na Francję. Nawet Belgia,

gdzie rządzi prawicowy gabinet de Brocqueville, okazuje skłonność do większych ustępstw na rzecz Niemiec. Jedyni Mała Ententa stoi mocno przy Francji.

O postawie Polski — jak zwykle — nic konkretnego wiadomo. Z jednej strony mamy daleko posunięty flirt z Niemcami. Z drugiej — omal przyjaźni z Rosją sowiecką. Wiadomość o pakcie bałtyckim, która obiegała świat przed paru dniami, gdyby była prawdziwa — oznaczałaby przechylenie Polski ku Rosji i wzięcie go o skuteczności flirtu z Hitlerją. Czas jeno pokaże, co się kryje za wszystkimi posunięciami polityki Polski.

Jeżeli chodzi o obecną żywą wymianę zdań dyplomacji europejskiej, to nie należy spodziewać się po niej postępu

na drodze do pokoju i rozbrojenia. Jest to dyplomacja wzajemnego zaskakiwania jest to wspólny bieg do mety, u której każde z ubiegających się mocarstw spodziewa się znaleźć nagrodę za swą przebiegłość dyplomatyczną. Sprawa rozbrojenia, sprawa przyszłości Ligi Narodów, sprawa rewizji traktatów — wszystko to staje się pastwą gry dyplomatycznej, w której jedna tylko Francja stara się jeszcze uratować te zdobycze wielkiej wojny, które na to zasługują, faszyzm zaś niemiecki i włoski przychwycie i wciąż zmieniającej się taktyce Anglii puszcza w ruch wszystką swą przebiegłość i zjadłość, by pokonać przeciwników i zapoczątkować w stosunkach międzynarodowych faszystowski kurs polityczny. (b.)

Proces o zamordowanie Chudzika przed Sądem Najwyższym

W dniu 18 września r. z. przed Sądem Prziśięgłych w Sanoku rozpoczęła się sprawa o zabójstwo Jana Chudzika i ranienie emerytowanego majora Władysława Owoca, dokonane w Brzozowie 14 maja r. z. Napadu na tych działaczy Stronnictwa Narodowego dokonali: Roman Jajko, konfident policji, urzędnik Kasy Komunalnej, który strzelał do Chudzika i Owoca, oraz st. posterunkowy służby śledczej w Brzozowie, Stefan Stankiewicz i komisarz policji, Bolesław Drewnicki, którzy wielokrotnie nakładali i podreżali Jajkę z początkiem 1933 r. do zabójstwa Owoca, co z całą stanowczością stwierdził Jajko na rozprawie, wyjaśniając, iż komisarz Drewnicki i wywiadowca Stankiewicz niejednokrotnie wskazywali mu Owoca, jako zdradając ojczyznę i przekonywali o zapewnionej bezkarności w razie zamordowania Owoca. Komisarz Drewnicki nawet poprosił od niego zgładzenia Owoca i zapewniał, iż ewentualne śledztwo będzie on, Drewnicki, prowadził i Jajkę wios z głowy nie spadnie. Mało tego, Drewnicki wyznaczył Jajkę termin do zamordowania Owoca, a kiedy Jajko zbrodni nie popełnił, czynił wyrzuty, iż zblaznił się wobec starosty i zapewniał: „My ci damy takie świadectwo, iż nigdzie w Polsce miejsca nie znajdziesz”.

Mając do wyboru: utratę posady, albo zabicie Owoca, Jajko wybrał to drugie.

Mierząc w Owoca, trafił w Chudzika, który razem z nim wychodził z mieszkania księdza Dutkiewicza, poczem uciekł do mieszkania Stankiewicza. Tam usłyszał, że starosta i komisarz wiedzą o jego zbrodni i są bardzo zadowoleni. Te zeznania Jajki potwierdził Stankiewicz, który działał również według poleceń, jakie wydał komisarz Drewnicki. Szukał odpowiedniego człowieka i miał na myśli bandytę Brysia, ale obawiał się, iż ten będzie później policję szantażował i wybrał Jajkę.

Komisarz Drewnicki nie przyznaje się do winy, ale przyznaje, iż wydał polecenie inwilgowania Owoca, a kiedy to nie udawało się, zwracał się do podwładnych: „Powiesz się pan z nim razem, zastrzel go pan, utop go”, albo: „Daj mu pan po kulach tak, żeby się nie włożył”; ale to wszystko według oskarżonego nie znaczyło, aby żądał zgładzenia Owoca.

Niezależnie od tego, na rozprawie stwierdzono, iż poza starostą Nazimkiem, pośredni nacisk na Jajkę wywierał również komendant miejscowego Strzelca, pkt. Holk. Oni obaj czynili starania o doreczenie Jajkę odpowiedniej broni.

Wszelkie meldunki niższych funkcjo-

narzuszów policji o przygotowanym zamachu na życie mjr. Owoca były przez Stankiewicza i Drewnickiego lekceważone i chowane „pod sukno”.

W swoim przemówieniu prokurator przyjmując winę oskarżonych za udowodnioną, stwierdził, iż „w Brzozowie dokonano i zraniono najwyższe dobro: dostojność władzy Rzplitej” i prosił Sąd przziśięgłych o werdykt skazujący, „bo tylko taki werdykt będzie należytym zadaniem uczynieniem dla srodze ważonego poczucia sprawiedliwości i uczciwości całego naszego społeczeństwa”.

W dniu 28 września Sąd Prziśięgłych wydał wyrok, skazujący komisarza P. P. Drewnickiego na 5 lat więzienia, st. przodownika P. P. Stankiewicza na 2 i pół roku więzienia oraz Jajkę na 2 lata więzienia. W motywach Sąd w sprawie Drewnickiego podkreślił, iż był on moralnym sprawcą czynów, popełnionych

Zabezpieczenie zaległości podatkowych

Uprawnienia urzędów skarbowych

Ministerjum skarbu wystosowało do Izb skarbowych okólnik, normujący uprawnienia urzędów skarbowych w sprawie zabezpieczenia zaległości podatkowych na hipotece płatników. Wszelkie czynności, związane z wyjedynaniem hipotek, zabezpieczających zaległości podatkowe, załatwiać mają urzędy skarbowe we własnym zakresie działania. Wyjątkowo tylko w sprawach, budzących wątpliwości lub narastających poważne trudności natury prawnej, mają urzędy skarbowe zwracać się do Prokuratorji w razie jeśliby wskutek odmowy uwzględnienia wniosku urzędu skarbowego o zapisanie hipoteki, powstała konieczność wniesienia skargi.

Skreślenie hipotek zabezpieczających zaległości podatkowe, które zostały w całości spłacone lub zarządzeniem właściwej władzy skarbowej umorzone, winno nastąpić z urzędu, bez względu na wysokość zabezpieczonych kwot podatkowych. Ograniczenie zabezpieczenia hipotecznego w razie częściowego tylko

Zakończenie strajku w ośmiu żydowskich piekarniach

Jak donosiliśmy już, w 8-miu największych żydowskich piekarniach w Warszawie trwał od 30 grudnia strajk 120 robotników piekarskich. Strajk był zupełny, piekarnie nie piekły. Właściciele tych największych zakładów piekarskich wystąpili z żądaniem obniżki płac o 15 procent.

Na skutek zwrócenia się właścicieli, odbyły się rokowania pomiędzy cechem właścicieli żydowskich piekarń a Związkiem Żydowskich Rob. Piekarskich (Przejazd 13).

(W rezultacie osiągnięto porozumienie, że do chwili zawarcia nowej umowy zbiorowej jedynie płace robotników wykwalifikowanych zostają obniżone) o 75 gr. dziennie (co mniej więcej wynosi 5 proc.), płace t. zw. pomocy wewnętrznej zostają nadal nienaruszone. W tych 8 piekarniach płace będą więc wynosić: piecowy i ciastowy — 14. zł. 25 gr. dziennie; pomocnik ciastowego — 13 zł. 25 gr. i pomoc wewnętrzna — 8 zł. dziennie.

Wzrost cen o 100 proc.

Rządy hitlerowskie są prawdziwym rajem dla rozmaitego rodzaju karteli. Jeszcze nigdy w Niemczech nie było takiego rozkwitu karteli, jak obecnie. Według memoriału wystosowanego przez państwową organizację starową rzemiosła, kartele podniosły ceny poszczególnych artykułów o 100 proc.

Hitlerowcy o Wassermanie

Zmarły przed kilkoma dniami wybitny pisarz niemiecki Wassermann, którego dzieła spalone zostały ubiegłej wiosny na stosie, nie doczekał się w „ujednostajnionym” dzienniku „Berliner Börsen-Zeitung” z dn. 2 b. m. następującej oceny:

„Wassermann był jednym z wybitniejszych pisarzy republiki listopadowej. Z niemiecką literaturą miał wspólnego tyle, co nic”.

Hitlerowskie władze rządowe i komunalne grożą akcją przeciwko znowom fabrykanckim, ale kończy się na papierowych pogroźkach. Kartele bowiem materialnie popierają rząd dyktatorski i nic im się złego nie stanie.

Niedawno zarząd miasta Stuttgartu wydał odezwę piętnującą „hyeny konjunkturalne” i nawołującą ludność do okazania pomocy miastu w walce z „hyenami”.

Ludność zaczęła znosić skargi, ale, że „hyeny” nadal żerują, więc skarg zaprzestano.

Rodzina Richtofenów

W Niemczech powstał „Związek chrześcijańskich obywateli niearyjskiego i nie czysto rasowego pochodzenia”, do którego to związku muszą zapisywać się osoby, w których żyłach płynie nie wyłącznie krew aryjska. Ku wielkiemu zdziwieniu, do związku tego zapisała się liczna rodzina von Richtofenów, której członkiem baron von Richtofen wstawił się podczas wojny jako jeden z najznakomitszych lotników niemieckich i wielokrotny zwycięzca nieprzyjacielskich samolotów.

Niedawno właśnie obchodzono rocznicę zgonu tego asa lotnictwa i sam Hitler wygłosił pompatyczne przemówienie, sławiąc bohatera niemieckiego.

Ten to bohater niemiecki miał domieszkę krwi żydowskiej.

Do wyżej wspomnianego związku wstąpiła także rodzina znakomitego lotnika przez Atlantyk, von Hünefelda, również z Żydami spokrewnionego.

Proces wadowicki przed Sądem Najwyższym

Dzisiaj Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę 31 oskarżonych o zabicie antysemitki na Podhalu, skazanych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie, w październiku r. z. na karę więzienia od pół roku do 3 lat.

Orzeczenie N. T. A. o pozbawieniu prawa wykonywania przemysłu

(PID.) Najwyższy Trybunał Administracyjny wydał zasadnicze orzeczenie w sprawie pozbawienia prawa wykonywania przemysłu.

Rozpatrując odwołanie przedsiębiorcy piekarnianego w Warszawie, któremu cofnięto uprawnienia przemysłowe z powodu prowadzenia piekarni w lokalu nieodpowiadającym warunkom sanitarnym N. T. A. orzekł, że pozbawienie to dotyczy może wyłącznie zakwestjonowanego lokalu. Z chwilą, gdy ustaje przyczyna cofnięcia prawa wykonywania przemysłu, przedsiębiorca odzyskuje możliwość wykonywania zajęcia przemysłowego.

Za katastrofę w kościele Sw. Krzyża

Wczoraj zapadł wyrok w toczącym się od 4 stycznia przed sądem okręgowym w Warszawie procesie o katastrofę w kościele św. Krzyża, gdzie w związku z remontem zapadła się w czasie na bożenstwie posadzka i kilka osób, spadając z wysokości 4 metrów doznało obrażeń.

Sąd skazał majstra Szkaradzińskiego na pół roku więzienia z zawieszeniem na 2 lata.

Kierujący robotami inż. Żukowski został uniewinniony.

Kto wygrał na loterii?

Wczoraj podczas ciągnięcia loterii głównej wygrane padły na numery następujące:

Pierwsze ciągnięcie.
Zł. 20,000 — 165550.
Zł. 10,000 — 41682 127494.
Zł. 5,000 — 64594 99010 127449 181092 155113.

Zł. 2,000 — 6618 8942 11827 13067 26494 28933 36351 39847 43323 47817 48222 48594 56884 59008 59009 59417 69795 70303 72817 74667 87449 94662 96420 97173 97273 97865 115079 116038 119751 120318 120344 120991 124016 128587 137105 140009 140787 142632 150484 150938 152357 164837.

Drugie ciągnięcie.
Zł. 15,000 — 10241.
Zł. 5,000 zł. — 18096 25133 34092 34270 84335 110141.

Zł. 2,000 — 5059 30796 38351 51506 52804 59880 60682 88420 93506 100825 103106 135156 154423 159641 168278.

Zł. 1,000 — 4902 5786 11573 21106 25815 28048 28849 29247 36724 42919 49236 49177 51760 51883 56464 58734 62482 67459 85523 85528 90987 92264 93712 96049 97607 97697 98836 100319 109972 120202 124995 125220 126834 126889 141733 148525 144721 145930 152940 159250 160553 160591 168241 169342.

Tragedja rodzinna

Trzy trupy

Wstrząsająca tragedia rodzinna rozegrała się w mieszkaniu 51-letniego Michała Natarowa, dyrektora fabryki rowarów „Ormonde” w Strudze pod Warszawą.

W pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia według kalendarza starego stylu, wokół zapalonej choinki zebrała się cała rodzina: Natarów, żona jego 31-letnia Helena i córeczka 3-letnia Wiera.

W pewnej chwili, jak wynika z zeznań służby, Natarow porwał rewolwer i wystrzelił kilkakrotnie, mierząc do żony, córki, wreszcie ostatnim wystrzałem, skierowanym w skroń, pozbawił się życia.

Huk wystrzałów rewolwerowych zaalarmował służbę. Niezwłocznie sprowadzono lekarza, który stwierdził śmierć wszystkich. Natarowa zmarła wskutek dwóch ran w serce i w klatkę piersiową, córeczka zaś poniosła śmierć od rany postrzałowej głowy, przyczem kula rozsadziła mózg.

Według przypuszczeń, powodem tragedji była silna depresja duchowa, w którą popadł od dłuższego czasu Natarow z tęsknoty za krajem rodzinnym.

Natarow, który przybył do Warszawy przed kilkunastu laty, otrzymał posadę kierownika fabryki rowerów firmy „Ormonde”, w Strudze za Markami

Jutro — strajk protestu w Łodzi i w Okręgu Łódzkim

Białystok przystępuje do strajku powszechnego

(Kor. własna).

W niedzielę, dnia 7-go b. m., w sali PPS. w Białymstoku odbył się wielki wiec zwołany przez Komisję Okręgową Związków Zawodowych, na którym przemawiali tow. KAPITULKA, WEWIÓR, ŚWIERZBIŃSKI, KLEPACKI, MACKIEWICZ, WIESZCZYCKI i PAJGIN, poczem przyjęto rezolucję wzywającą robotników do jednodniowego strajku na środę, dnia 10 b. m., PRZECIWKO SKASOWANIU ANGIELSKIEJ SOBOTY, URLOPÓW,

PRZYMUSOWEMU ROZJEMSTWU, PŁACENIU ZA LECZENIE I LEKARSTWA W KASIE CHORYCH.

Strajk będzie jednocześnie protestem przeciwko ARESZTOM STRAJKUJĄCYCH ROBOTNIKÓW LEŚNYCH, PRZECIWKO STANOWISKU DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W SIEDLCACH, ZABICIU TOW. CHOMCZYKA PODCZAS ZAJŚĆ Z POLICJĄ W SZUDZIAŁOWIE, ORAZ DEMONSTRACJĄ SOLIDARNOŚCI ZE STRAJ-

KUJĄCYMI ROBOTNIKAMI LEŚNYMI I WOZAKAMI.

Proklamowanie strajku przyjęło żywiołowymi okrzykami solidarności. Sala była przepelniona i około 300 osób odeszło do domu z powodu braku miejsca.

**

Komitet Okręgowy Zw. Zawodowych proklamował strajk w BIAŁYMSTOKU i w OKRĘGU BIAŁOSTOCKIM.

Przed drugim Kongresem Związku Zawodowego Małorolnych

W dniu 4 lutego b. r. odbędzie się w Warszawie Drugi Ogólnokrajowy Kongres Związku Zawodowego Małorolnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Porządek dzienny Zjazdu wypełnią sprawy następujące: 1) Otwarcie Zjazdu. 2) Małorolni i ich bolączki w dobie obecnej. 3) Sprawozdanie z działalności Rady Głównej za rok 1932 — 33. 4) Spółdzielczość wiejska. 5) Nowa ordynacja wyborcza do samorządu. 6) Wybory władz Związku. 7) Wolne wnioski.

Kongres rozpocznie drugie pięcioletnie prace i walki Związku, skupiającego w swoich szeregach w kilkudziesięciu oddziałach w kraju tysiące małorolnych i drobnych dzierżawców rolnych.

Kongres będzie obradował w chwili niewysłowionego zubożenia wsi. Położenie obecne wsi, znajdujące odzwierciedlenie w alarmujących artykułach i kronice nawet tych, choćby i „sanacyjnych” gazet, które do niedawna jeszcze nie dostrzegły z poza „radosnej twórczości” — ruiny gospodarczej wsi — jest w rzeczywistości jeszcze stokroć gorsze. To jest dzisiaj prawdziwe cmentarzysko wszelkich nadziei, jakie budowano na „przewrocie”, wielka katastrofa w zagrodzie i w polu, codzienna rozpaczliwa walka o utrzymanie obejścia inwentarza, ziemi, topniejących pod brzemieniem podatków i kar administracyjnych, ciętych „nożycami” cen to wielka krzywda we wszystkich zagadnieniach wsi: parcelacyjnych, uwłaszczeniowych, komasacyjnych, likwidacji serwitutów. To dziesięć milionów ludzi, nie mających miejsca na ziemi, ani pracy na roli, ani w przemyśle, ani w kraju, ani w obcych.

Narastające bolączki wsi najlepiej ilustruje położenie 300 tysięcy rodzin kolonistów (parcelantów), stojących w obliczu niewypłacalności, spowodowanej niedochodowością warsztatu rolnego i nagłym spadkiem cen ziemi, w obliczu utraty ziemi, obciążonej ponad wartość. Dodajmy katastrofę drobnych dzierżawców, broniących swego prawa do kawałka gruntu dzierżawionego, jedynej podstawy życiowej drugich 300 tysięcy rodzin drobnych dzierżawców, uderzonych nową ustawą wykupową. Oto w Zamajszczyźnie idzie dzisiaj 150 folwarków ordynacji na parcelację, a przedewszystkiem te majątki, które są w posiadaniu drobnych dzierżawców.

„Sanacyjna” „pomoc dla wsi” sprowadziła się do chwilowego odwrócenia uwagi wsi od grożącego niebezpieczeństwa, ale w rezultacie poza dalszym wzrostem nekającego aparatu biurokratycznego - administracyjnego, nie przyniosła niczego. Losy wsi pozostawiono własnemu biegowi.

Ruch organizacyjny małorolnych datuje się od paroletnia zaledwie. Jest jeszcze dzisiaj w proporcji do swoich potrzeb i zadań niemalże w powijakach, ale pod brzemieniem życia rośnie w granitową siłę. Daje ją nie cyfra Oddziałów i członków, zresztą b. pokazna, ale ideologia socjalistyczna, zapuszczająca swoje korzenie w umysły i w dusze małorolnych. Bierzą swoje sprawy w swoje ręce — oto hasło, które przekonywuje coraz szersze masy. Oblicze małorolnych zwraca się wyraźnie w stronę wspólnego frontu chłopów i robotników, który niesie socjalistyczną przebudowę ustroju. Poczucie tego celu i świadomość do niego dążności przebiega w kapitalistycznego cmentarzyska wsi w postaci rozwoju siły i wpływu Związku.

Wywłaszczenie wielkiej własności bez wykupu, upaństwowienie lasów, uwłaszczenie drobnych dzierżawców rolnych, skomasowanie i obniżenie podatków, przystosowanie długów małorolnych do ich możliwości płatniczych, z rozłożeniem na wieloletnie spłaty na godzinnych procentach, akreślenie kolonistom

(parcelantom), osadnikom, uwłaszczonemu drobny dzierżawcom wieczystym zadłużeni, powstałym w związku z wykupem gruntu, oraz zwolnienie ich od podatków w okresie krytycznym, komasacja gruntów włościańskich na koszt skarbu państwa, rewizja orzeczeń o likwidacji serwitutów, zniesienie instytucji sekwestratorów na rzecz administracji gminnej, roboty publiczne, zakaz tworzenia karteli, obniżenie cen wyrobów monopolowych, nowa organizacja handlu wytwórczością — oto najpilniejsze żądania małorolnych, to pierwszy krok do gospodarczego ich podniesienia się. A od spełnienia tych żądań zale-

ży nie tylko życie milionów na roli pracujących, ale przyszłość gospodarczego położenia kraju.

Żądania małorolnych, uzasadnione w umysłach mas katastrofą wsi, staną się przedmiotem obrad Zjazdu, który wytknie dalszą drogę dla Związku, dla jego członków i dla całego społeczeństwa wsi.

Pomoc w obsesaniu i przeprowadzeniu Zjazdu niech stanie się potrzebą całego proletariatu.

Przed nami stoi i podaje bratnią dłoń sojusznik, który w dziele budowy nowego życia zaważy bezapelacyjnie.

(n.)

Przed strajkiem w Pe-Pe-Ge

(Kor. własna).

Fabryka „Pe-Pe-Ge” w Grudziądzu zawiadomiła robotników, że po okresie ustawowego wypowiedzenia, wprowadzi zmiany w związku z nową ustawą o czasie pracy i urlopach.

W tym samym czasie wypowiedziano pracę 800 robotnikom.

Jako protest przeciwko wprowadzeniu nowej ustawy i zwolnieniu robotników, Centr. Zw. Rob. Przem. Chemicz-

nego zwołał ogólne, wielkie zgromadzenie w dniu 5 stycznia, na którym robotnicy uchwalili rezolucję, w której domagają się zawarcia umowy, utrzymującej dotychczasowe ustawodawstwo.

W dniu 8 stycznia wybrana delegacja złożyła odpowiedni memoriał dyrekcji. W razie odrzucenia przez fabrykę żądań robotniczych, uchwały robotników idą w kierunku proklamowania strajku wlo-

Dziesięć zakazanych zgromadzeń w okręgu tow. St. Dubois

(Kor. własna).

Okręgowy Komitet PPS. w Hajnówce obejmujący powiaty: Bielsk Podlaski, Ostrów Maz. i Wysoko Maz., zwołał na 6-go i 7-go stycznia zgromadzenia chłopsko - robotnicze w następujących miejscowościach: w Białowieży, Bielsku Podlaskim, Brańsku, Ciecchanowcu, Hajnówce, Milejczycach, Nurcu, Siemiatyczach i Wysokim Mazowieckiem. Ogółem zgłoszono 10 zgromadzeń. Wszelkie formalności związane z ich legalizacją zostały w formie przepisanej i w terminie załatwione. Tematem zgromadzeń miały być uchwały ostatniej konferencji okręgowej Partii.

W przeddzień pierwszych zgromadzeń, t. j. 5-go stycznia wieczorem władze odmówiły zezwolenia na odbycie ich.

Zapowiedziane zgromadzenia wywołały olbrzymie zainteresowanie wyborców tow. Stanisława Dubois i zapowiadały się nader licznie, jako naturalny oddech ludności, pozabawionej swego tak szanowanego i cenionego przyjaciela, obrońcy i posła.

Odwolywanie zgromadzeń pojedynczych w ostatniej chwili stało się normalną praktyką władzy i już nieraz było przyczyną niezadowolonych przez organizację w tych warunkach nawet i tragicznych zajść. Niebezpieczeństwo to staje się specjalnie silne w wypadkach zakazu wielu naraz zgromadzeń,

Nie wątpimy, że p. wojewoda Kościalski czuje się pewny siebie, ale przyzna, iż to samopoczucie oparte na jaknajbardziej precyzyjnym aparacie administracji i policji — może jednak zawieść, zwłaszcza w okręgu, gdzie cierpliwie masy ludności pracującej polskiej i białoruskiej, robotników Puszczy Białowiejskiej i małorolnych — jest wystawioną na wyjątkową próbę.

Pamiętamy wszyscy wspierały i zwykły strajk robotników drzewnych, po party przez małorolnych tego okręgu. Stanęli oni wszyscy do walki, z uporem godnym największego podziwu. Złożyli się nań w decydującej mierze wyjątkowe położenie gospodarcze ludności,

jakie postawiło alternatywę śmierci czy życia. Alternatywa ta narzuca się w dalszym ciągu coraz silniej przed coraz szerszymi warstwami.

Tymczasem masy robotników drzewnych i małorolnych zostały w dodatku zaskoczone i wstrząśnięte ostatnimi zarządzeniami.

Te metody nie wykorzenia, ani nawet w najmniejszym stopniu nie osłabiają wpływu PPS. w okręgu i przywiązania okręgu do PPS. Nie przyniosła one również sukcesu tej figurze, — jaką jest p. Janowski, denuncjujący tow. Dubois, i piszący listy do Marszałka Sejmu, p. Świąłalskiego, w których wzywał go do corychlejszego odebrania tow. Dubois mandatu, ażeby on, Janowski, dostał czempredzej diety i bilety.

I dzisiaj godzi się zapytać, czy jeżeli „sanacja” zgodnie zresztą z tendencją każdej dyktatury, wyciąga nieproszone rękę po wpływy wśród robotników i chłopów i korzystając z przemocy, usiłuje — dotychczas a i nadal również bezskutecznie — wziąć monopol na ich wyłączną reprezentację — czy nie za wiele — w obronie takich właśnie Janowskich — kruszący siły administracji i policji i czy nie za dużo takich Janowskich w Polsce, korzystających z przywilejów... szlachów Pana Marszałka?

S. N.

NINABUR zawiera witaminy, jest tani i zdrowy. Spróbuj jedną kostkę.

Przegląd prasy

NA BŁĘDNEJ DRODZE.

„Nasz Przegląd” cytując wyjątki z artykułu prezesa Koła żydowskiego dr. Thona, zamieszczonego w „Hajncie”. Pos. dr. Thon jest szerszy od polityków „Naszego Przeglądu” i otwarcie przyznaje, że burżuazja żydowska — a tylko w jej imieniu dr. Thon może przemawiać — popiera rządy „sanacyjne”.

Gdy myśmy to twierdzą, „Nasz Przegląd” okrzykał nas za antysemitów; to samo spotyka dzisiaj posła Wrone, który tyle ma wspólnego z antysemityzmem, co żydowskie klasy posiadające z demokratyzmem.

Dr. Thon pisze (według „Naszego Przeglądu”):

„Fortec nie mamy, broni również nie. Możemy tedy być silniejsi tylko przez zdobycie sympatii świata. Inaczej mówiąc, musimy szukać na świecie sprzymierzeńców, którzyby nam pomogli, którzy przyjdą nam z pomocą i będą mieli do tego dobrą wolę”.

Bardzo oryginalna droga szukania sprzymierzeńców, wbrew olbrzymiej większości narodu. Już raz stwierdziliśmy to i jeszcze raz powtarzamy że politykę żydowską cechuje wyjątkowa krótkowzroczność.

Jeżeli masy ludowe w Niemczech zawołały, że masy nota bene, które znalazły się w stokroć gorszej sytuacji, niż żydowska klasa posiadająca w Niemczech, to jeszcze wypadku nie można generalizować, jak nie można generalizować wszystkich rządów, o których dr. Thon tak pisze:

„Pozostaje nam tedy tylko realna siła, która egzystuje na świecie — rządy, które zainteresowane są w tem, żeby w państwie nie staczano niszczącej wojny, by nie było zamieszek. Takim jest właściwie każdy rząd ustabilizowany”.

Nie chce się wierzyć oczom, gdy się czyta te wywody. Boć przecież i Rząd Hitlera jest... „ustabilizowany”. Czy bardzo jest on zainteresowany w tem, aby w państwie nie staczano niszczącej wojny? Czy w Trzeciej Rzeszy nie trwa już od roku wojna domowa, raz z większym, raz z mniejszym natężeniem?

Gdy dr. Thon tak łatwo operuje zarzutem antysemityzmu, niech przedewszystkiem napiętnuje żydowskich bankierów w Europie i Ameryce, którzy finansowali Hitlera w imię świętych zysków i w imię walki z „wywrotowcami”.

A ileż to razy rozlegał się antysemitki pomruk z prasy „sanacyjnej”. Pomruk i pogroźki. Czy p. Thon i „Nasz Przegląd” już o wszystkim zapomniał? Dlaczego chcą wzmóc w to-

warzystwo, które o wszystkich zagadnieniach, gospodarczych i politycznych, ma bardzo płynne, że tak się wyrażę elastyczne, pojęcie, że to właśnie towarzystwo ma jedynie w kwestji żydowskiej skryształizowane i ustabilizowane zdanie?

FASZYSTOWSKIE WYCHOWANIE.

We wszystkich krajach, rządzonych przez dyktatury, szczególną uwagę zwraca się na młodzież, którą urabia się w odpowiednim duchu. Duch ten wyraża się w gloryfikacji siły, w bałwochwalstwie państwa, wobec którego człowiek i całe społeczeństwo są prochem i pyłem, niegodnym uwagi, oraz w pielęgnowaniu uczuć szowinistycznych.

„Kurjer Poranny” już widzi plon tego „państwowego” wychowania, ale narazie dostrzega go zagranicą. Czytamy więc:

„Ale jeżeli chodzi nie o przyszłość, lecz o teraźniejszość, to dzieci faszystów są bardzo nieudaniemi dziećmi. Śladami faszystów kroczy tępy, skrajny, reakcyjny nacjonalizm, przejmujący od swego rodzica metody agitacji, — dochodzenia do władzy. Nauka nie poszła w las, ale w tym przedewszystkiem zakresie. Czy narodowy socjalizm nie mieści jest udanem dzieckiem? Wielokrotnie w publicystyce włoskiej powstawały co do tego wymowne zastrzeżenia. Wyprzedził się jednak całkowicie tego dziecka niepodobna.

Od niewielu dni inne nieudane dziecie prezentuje się światu. Jest niem rumuńska „Żelazna gwardja”, z której ona wyszedł zabójca premera. Nie włoski faszystw więc, lecz jego pogorszona edycja — hitlerizm — promieniuje na świat”.

Jeżeli już dzisiaj „Kurjer Poranny” wydaje tak niepochlebny sąd o tej młodzieży, która jeszcze nie wyszła z okresu młodości „górnego i chmurnego”, to odtąd będzie, gdy obecna młodzież osiągnie wiek męski?

CZY SYMBOLICZNY ZWROTNICZY NAPRAWDĘ UMARŁ?

W „Gazecie Warszawskiej” p. Zygmunt Raczkowski snuje ciekawe uwagi na temat symbolicznego zwrotniczego:

„Postać i wina zwrotniczego kolejowego stała się od wielu już lat przysłowiową i symboliczną. Przenieśliśmy ją z terenu czysto kolejowego na szersze pole i ilekroć chcemy wyrazić poglądy, że wina za wielkie jakiegoś zło dziejstwo, oszustwo, czy katastrofę spadła na jakiegoś drobnego pionka, mówimy, że „znaleziono zwrotniczego”, na którego można zważyć odpowiedzialność. Mądrość narodów wyrażała przez tę przenośnię stwierdzaną w każdym kroku fakt, że mimo wszelkich uroczystości proklamowanych i zawarowanych praw równości, można zawsze potrafi się obronić, a na biedaku się skrupi”.

Uwagi te nasunęły się autorowi z okazji wielkiej katastrofy kolejowej w Łagny pod Paryżem, gdzie początkowo aresztowano zwrotniczego i maszynistę, ale następnie poszło do „paki” 6 grubych ryb z administracji kolejowej. Przy tej sposobności przypomina p. Z. R. katastrofę w kopalni w Czechosłowacji oraz zatonięcie „Titanica”.

„Wiadomo było — pisze p. Z. R. — że „Titanic” zatonął w pierwszym swym podróży, głucho jednak było o tem, że puszczono statek niewykofczony, że pracowano jeszcze w drodze nad ostatecznym montowaniem urządzeń. I nie wiemy jaką naprawdę rolę w katastrofie odegrały przemożne siły natury, a jaką chęć zysku i zdystansowania konkurencji”.

Uwagi swe kończy p. Z. Raczkowski, jak następuje:

„Jednakże urok, jaki miały dotychczas wszechwładne rządy wielkiego kapitału, rozwiewa się powoli, gdy coraz wyraźniejsze staje się fiasco tych rządów. Krytyka staje się śmiała, opinia nie daje się tak łatwo sugerować i domaga się wglądu w sprawy, od których dawniej nietrudno było odwrócić jej uwagę. Może więc istotnie ów legendarny zwrotniczy umrze? Może nabędziemy zwyczajną sprawiedliwego rozdziału nagrody i kary? Byłoby błogosławionym skutkiem kryzysu”.

Czy po stwierdzeniu tych faktów, „Gazeta Warszawska” zaprzestanie obrony ustroju kapitalistycznego, zbudowanego na wyzysku i zbrodni?

x. y. z.

Jeszcze o „zwycięskich” wyborach gromadzkich w powiecie częstochowskim

(Kor. własna).

Do ogólnego wieńca blagi „sanacyjnej” dołączamy opis wyborów do Rad Gromadzkich w powiecie częstochowskim.

A więc w myśl jednolitej taktyki władz — wyborcy dowiadawali się o wyborach w najszybszym sposobie, na sześć dni naprzód. Zgłaszanych list kandydatów nie przyjmowano, jako „nieformalnych”, względnie jako „spół-

nionych”.

Tam, gdzie zastosowano choćby prymitywne zasady wyborcze, wychodzili radni zaufania, lecz nie „sanacji”, a gromady.

Prasa „sanacyjna”, zwłaszcza „Słowo Częstochowskie”, ogłaszała przez kilka dni rezultaty „zwycięskich” wyborów, upajając się radością, że ludność obdarza zaufaniem listy „sanacyjne”,

że prawie wszędzie odbywały się wybory bez głosowania, wobec jednej tylko listy prorządowej i t. p.

A tymczasem są masowe protesty wyborcze. Ci rzekomo spokojni wyborcy blokowali komisje wyborcze, zmuszając je do nowych wyborów, jak to było w Kusiech, Olszynie, Iwanowicach i innych; na tem tle doszło do aresztowania kilkunastu ludzi. We wsi Bargły zmuszono kierownika szkoły Charemę, który był przewodniczącym komisji wyborczej, do skreślenia swego nazwiska z listy kandydatów. W gminie Lipie w dniu wyborów policja zatrzymała na posterunku kilku wpływowych ludzi, aby sparaliżować wybory. Wyborcy wsi Lipie przed przystąpieniem do głosowania udali się gremjalnie na posterunek policji i zażądali uwolnienia tow. Kasprzaka, protestując jednocześnie przeciwko bezprawiu policji. Aczkolwiek tow. Kasprzak nie zwolniono, wystąpienie to jednak odniosło ten skutek, że zgodzono się przyjąć listę kandydatów od gromady i dopuszczono do głosowania „sanacyjną” listę, tylko wobec kilkorga dzieci — uczniów 7-go oddziału, których przyprowadził nauczyciel, listę zaś zgłosił wysłannik rabina. W niektórych miejscowościach „sanacja”, zwłaszcza nauczyciele i policja, urządzali zebrania przedwyborcze, na których — o ile chciał zabrać głos przeciwnik — grożono mu aresztowaniem.

Policja na samochodach ciężarowych asystowała przy wyborach „uspakajając” obywateli.

I to się nazywają „wybory”!

Sąd doraźny w Kielcach

Sąd Okręgowy w Kielcach sądził w trybie doraźnym sprawę 20-letniego Józefa Dorozę z Chrobrza.

Doroza schwytano razem z dwoma kolegami na kradzieży drzewa w lesie. Prowadzony do gajówki uderzył gajowego siekierą z tyłu w głowę i położył go trupem na miejscu.

Do akt sprawy był dołączony i został odczytany dokument Związku Strzeleckiego w Chrobrzu, w którym stwierdzono, że Dorozę należało do „Strzelca”.

Sąd skazał Dorozę na karę śmierci. Karę tę, w drodze łaski, Prezydent Rzeczypospolitej zamienił na dożywotnie więzienie.

Bezrobotny urzędnik bankowy Na tle zatargu mieszkaniowego

Ranił dwie osoby, poczem strzelił do siebie

W Poznaniu, przy ul. Półwiejskiej 30, w mieszkaniu p. Terleckiej, żony urzędnika skarbowego, mieszkał w charakterze sublokatora bezrobotny urzędnik bankowy, Jerzy Rodziewicz. Na tle mieszkaniowym dochodziło pomiędzy właścicielką mieszkania a sublokatorem do ustawicznych zatargów.

W czwartek wieczorem doszło ponownie pomiędzy p. Terlecką a Rodziewiczem do gwałtownej kłótni. Zaalarmowany krzykami dozorca domu, Piotr Kokotkiewicz, wpadł do mieszkania, lecz w tym momencie Rodziewicz wy dobył błyskawicznie rewolwer i strzelił w kierunku p. Terleckiej, na szczęście chybiając, Kokotkiewicz, widząc niebezpieczeństwo, wybiegł na korytarz, a

w tym momencie padł drugi strzał, przy czym kula, przebijając drzwi, ugodziła dozorcę w klatkę piersiową, przeszywając płuć. W chwilę potem rozległy się dwa po sobie następujące strzały. To Rodziewicz, przekonany, że obie jego ofiary nie żyją — p. Terlecka bowiem zemdlała — usiłował popełnić samobójstwo, raniąc się niebezpiecznie w pierś. Cbydwa rannych przewieziono natychmiast do szpitala miejskiego, gdzie dokonano operacji wyjęcia kuli.

Rodziewicz, zwolniony z pracy, popadł w trudności finansowe i na tem tle zdradzał ostatnio silny rozstrój nerwowy.

Stan rannych jest jeszcze bardzo groźny.

Stypendja szkolne

Ministerjum oświaty ogłosiło kilka konkursów na stypendja dla uczniów szkół średnich i wyższych.

Do dnia 25 stycznia r. b. składać należy do Ministerjum oświaty podania o stypendjum zwrotne im. wojewody Władysława Soltana w wysokości 1500 zł. rocznie. O stypendjum to ubiegać się mogą studenci wyższych uczelni narodowości polskiej bez różnicy wyznania i płci, dzieci czynnych i byłych funkcjonariuszów państwowych, samorządowych i policyjnych.

Ponadto Ministerjum rozpisalo konkurs

na 3 stypendja im. Judyty Jakubowicz dla uczniów szkół średnich w Warszawie bez różnicy płci i wyznania (podania do 20-go stycznia), na 5 stypendjów im. Jana Golebiowskiego dla uczniów szkół średnich i wyższych (podania do 15 stycznia) oraz na 1 stypendjum im. ks. Filipa Skurzyńskiego, przeznaczone w szczególności dla studenta rzymsko-katolickiego seminarjum duchownego lub wydziału teologicznego. Podania o to stypendjum kierować należy do 15 stycznia na ręce ks. biskupa w Lublinie. (PRESS).

Pracodawca ma obowiązek przyjąć pracownika, wracającego z wojska

Weszło w życie obwieszczenie min. spr. wojskowych, na podstawie którego umowa o najmie pracy nie może być rozwiązana z powodu powołania do czynnej służby, jakoteż w czasie pełnienia służby, o ile stosunek służbowy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej 6 miesięcy.

Umowa o pracę może być rozwiązana z winy pracownika, jeżeli pracow-

nik bez ważnych powodów nie stawiał się do pracy przed upływem dwóch tygodni od chwili zwolnienia go ze służby wojskowej lub ćwiczeń wojskowych.

Robotnikom powołanym do ćwiczeń wojskowych należy się pensja dwutygodniowa, pracownikom zaś umysłowym — trzymiesięczne wynagrodzenie.

Katastrofa w zakładach hydroelektrycznych

W okolicach Kolmaru (Lotaryngia) wydarzyła się ostatnio tragiczna katastrofa w zakładach hydroelektrycznych, które wyzyskiwały siłę wodną jeziora Czarnego i jeziora Białego, znajdujących się ponad doliną D'orbey. Pomędzy temi jeziorami istnieje różnica poziomu około 100 metrów. Pozwala to na wyzyskiwanie przemysłowe obu

jezior. Około godz. 1-ej w nocy olbrzymia trąba wodna z hukiem uderzyła w budynki fabryczne, zalewając je całkowicie. Woda przedostała się do sali turbin, w której znajdowało się 9 osób: 4-ch inżynierów i 5-iu robotników. Katastrofa wydarzyła się tak nagle, że nikt nie zdołał się uratować.

Hitlerizm we własnym gronie „Czysta”. Przeciwko ruchowi kobiecemu

Z Monachjum donoszą, że na ostatniej odprawie kierowników partii hitlerowskich omawiano m. in. kwestję zniesienia zarządzonej przed niedawnym czasem przerwy w przyjmowaniu nowych członków.

Większość delegatów wypowiedziała się za utrzymaniem w mocy dotychczasowych przepisów, ograniczających prawo przyjmowania nowych członków do stronniotwa narodowo-socjalistycznego.

Jednocześnie uchwalono przeprowadzenie gruntownej „czystki” w partji, a

to że względu na napływ elementów ideowo niepewnych. Poza tem omawiano również zagadnienie kobiece.

Większość delegatów stanęła na stanowisku, sformułowanym kiedyś przez ministra propagandy dr. Goebbelsa, że jedynym przeznaczeniem kobiety niemieckiej jest „być matką jaknajwiększej ilości dzieci”. Wszelkie inne dążenia niemieckiego ruchu kobiecego należy odrzucić „jako małostkowe i niezgodne z duchem narodowego rozwoju Niemiec”. (ATE).

W walce o pracę

Gmina Dzieckowice w pow. Pszczyńskim jest właścicielką kamieniołomów. W lecie ub. roku zarząd gminy wydzierżawił je, jednak w kontrakcie dzierżawy znajdowało się zastrzeżenie, że przy wydobywaniu kamienia przedewszystkiem winni znaleźć zatrudnienie bezrobotni z Dzieckowic.

W związku z objęciem kamieniołomów przez dzierżawcę, nastąpiła przerwa w pracy, a gdy poprzednio tam zatrudnieni robotnicy zgłosili się do pracy, zastali już pracujących robotników z innych gmin. Wśród bezrobotnych Dzieckowic zawrzało — i w krótkim czasie zebrał się przy kamieniołomach tłum w liczbie 250 osób, który przepędził z kamieniołomów bezrobotnych z innych gmin.

Tymczasem uformowano pochód i zamierzano udać się przed gmach zarządu gminnego. Wkrótce zjawiła się na

rowerach policja, na której wezwanie do rozejścia się tłum nie reagował.

W tłumie znajdowało się wiele kobiet, które rzekomo podburzały mężczyzn do czynnego wystąpienia przeciw policji. Wkrótce zajęcie zażegnano.

Przeciwko 19 osobom z demonstrującego tłumy sporządzono doniesienie do sądu. Oskarżeni do winy się nie przyznali, twierdząc, że na miejscu zachowywali się spokojnie, a chodziło im tylko o zdobycie pracy, by zarobić na kawałek chleba. Jedna z oskarżonych kobiet podkreśliła, że mając do utrzymania 5 dzieci, a żyjąc w strasznej nędzy, chciała wywalczyć dla męża pracę.

Sąd po naradzie uznał wszystkich oskarżonych winnymi stawiania oporu policji i skazał ich na kary od 3 do 6 tygodni aresztu, z zawieszeniem na 3 lata.

Znów ofiara „biedaszybu”

W „biedaszybie” pod Welnowcem zasypany został 31-letni bezrobotny Herman Gazda z Welnowca, który, jak stwierdzono, poniósł śmierć na miejscu. Zwiłki jego wydobyto następnego dnia.

Wraz z Gazdą znajdowało się w „biedaszybie” kilku innych bezrobotnych, którzy cudem jednak zdołali się uratować.

Magistratowi zajęto meble!

W Miłostawiu (woj. poznańskie) magistrat korzystał z wynajętego lokalu, za który nie płacił czynszu przez blisko dwa lata, zadłużając się na kwotę ponad 2000 zł.

Kiedy Magistrat zamierzał się wypro-

wadzić, kamienicznik zajął magistratowi maszyny do pisania i urządzenie biurowe tytułem zastawu za dług.

Po dłuższych targach doszło do porozumienia i tylko dzięki temu Magistrat mógł nadal urzędować.

Mord na tle zazdrości W Krakowie

W dzień Trzech Króli rano koło godziny 7,30 rozegrał się w Krakowie w mieszkaniu przy ul. Gazowej 5, krwawy dramat pomiędzy Anną Kurek, lat 23 a jej znajomym Aleksandrem Szynalikiem, lat 41. kucharzem bez zajęcia.

W dzień Trzech Króli Szynalik przyszedł do swej narzeczonej wczesnym rankiem i począł jej robić wyrzuty, iż nie dotrzymuje mu wiary. Tymczasem nadszedł nowy amant, Gross. Gdy po

chwili Gross wyszedł po papierosy, w czasie jego nieobecności między Kurkową a Szynalikiem doszło do gwałtownej sceny. Szynalik nagłym ruchem dobył z kieszeni rewolwer i strzelił do Kurkowej dwukrotnie, trafiając ją w lewe oko i w szyję w okolicy krtań. Następnym strzałem ranił się ciężko w głowę w okolicy skroni.

Obie ciężko ranne osoby przewieziono do szpitala w stanie beznadziejnym.

Sprawa o katastrofę w słodowni Haberbusch i Schiele

Dzisiaj stają przed warszawskim Sądem Okręgowym: dyrektor administracyjny browaru „Haberbusch i Schiele” — Henryk Oppenheim, pracownik firmy majster Czesław Goszczyński oraz inżynier Stanisław Czerny, postawieni w stan oskarżenia w związku z pamiętną katastrofą z dn. 13 listopada 1932 r. na ulicy Krochmalnej, spowodowanej runięciem ściany szczytowej słodowni „Zjednoczonych Browarów Warszaw-

skich” p. f. „Haberbusch i Schiele”. Pod gruzami i masami wysypanego jeźmienia znalazło śmierć 18 osób, śpiących pod dachem sąsiedniego, drewnianego budynku. Oskarżeni odpowiadają za nieumyślne spowodowanie katastrofy przez karygodne nieobalstwo i nieogledność. Rozprawa, do której powołano 6 biegłych i 39 świadków, potrwa prawdopodobnie przez cały tydzień.

Prowizje w fabryce Lilpopa

W najbliższych dniach rozstrzygnięta zostanie przez sąd sprawa posiadająca zasadnicze znaczenie dla pracowników firmy „Lilpop, Rau i Loewenstein”.

Były zastępca szefa biura sprzedaży domaga się od firmy zasądzenia prowizji od sprzedaży, którą miał otrzymywać prócz pensji.

Prowizja ta jest uwzględniona w umowie ramowej, bez uwzględnienia jednakże wysokości prowizji. W rezultacie dyrekcja zwleka z wypłatą pod najro-

maitszemi pozorami, a w razie redukcji prowizji, nie określona rzeczowo, przepada.

Powód został zwolniony z pracy, a kiedy upomniał się o prowizję, dyrekcja zaprzeczyła obowiązkowi wypłaty, twierdząc, iż zastrzeżenie w umowie ramowej nie ma znaczenia, gdyż nie ustalono wysokości prowizji.

Rozstrzygnięcie sprawy budzi wielkie zainteresowanie wszystkich pracowników firmy.

Spadająca lawina w Alpach szwajcarskich

Humor zagraniczny

— Bój się Boga, co się stało?
— Padłem ofiarą sportu samochodowego.
— Przecież ty nie posiadasz auta.
— To prawda! Ale inni, niestety, mają!

STUDENTKA pedagogiki, rutynowa nauczycielka, uczy dorosłych specjalną skróconą metodą. Postępy zapewnione. Telefon 11-72-01.

MŁODA, inteligentna poszukuje posady maszynistki, sekretarki. Tel. 11-36-82, 3-5 pp.

Antyhitlerowskie demonstracje przed konsulatem niemieckim w Nowym Jorku

Protest urzędników Województwa Krakowskiego przeciw nowej ustawie uposażeniowej

Związek zrzeszeń urzędniczych województwa krakowskiego wystosował depesze do prezesa Rady ministrów, w której prosi o wstrzymanie wejścia w życie nowej ustawy, uposażeniowej aż do czasu zupełnego spłacenia rat pożyczki narodowej, a to ze względu na to, że ustawa ta dla wielu urzędników oznaczać będzie niżkę poborów do 7 procent.

Związek prosi również o zagwarantowanie nabytych praw do emerytury na podstawie dotychczasowej ustawy tym wszystkim funkcjonariuszom państwowym, którzy już dziś przekroczyli minimalną wysługę lat emerytalnych, a którzy przy zaszerogowaniu na podstawie nowej ustawy zostali cofnięci o jedną grupę wstecz.

Pierwszy wagon motorowy narazie na kolejkach wąskotorowych

Państwowe Zakłady Inżynierii w Krośniowicach zbudowały po raz pierwszy prawie całkowicie w Polsce, wagon motorowy. Jest to narazie wagon dla kolei wąskotorowej. Próby z nim przeprowadzone będą 8-go stycznia na jednej z prywatnych kolei wąskotorowych. Wagon przeznaczony ma być dla linii wąskotorowej P. K. P. Mołodeczno — Druja.

Co wyświetlają kina?

- AMOR: „Naucz mnie kochać” i film ANTINEA: „Tommy Boy” i „Wampiary Warszawy”.
- APOLLO: „Prokurator Alicja Hora”.
- ATLANTIC: „Wyrok życia” i „Cień nad Europą”.
- AS: „Jego Eksceleńcja Subjekt” i „W cieniu drapaczy chmur”.
- BAJKA: „Sirżant X” i rewja.
- CASINO: „Prywatne życie Henryka VIII”.
- COLOSSEUM: „Szurmowa Brygada”
- COLOSSEUM MALE: „Cohn i Kelly w Hollywood” i „Tajemnica białej ciszy”.
- CRISTAL: „Tim Mc Coy” i „Czerwony djabeł”.
- CZARY: „Tajemnice Sekwany”.
- FAMA: „Pocałunek przed lustrem” i „Tylko nie w usta”.
- FILHARMONJA: „Moje marzenie, to ty”.
- FORUM: „Syn dżungli”.
- GLORIA: „Czerwony djabeł”.
- HELJOS: „Biała lilia”.
- HOLLYWOOD: „Tancerki z Buenos Ayres” i rewja „Karnawał w Hollywood”.
- ITALJA: „Dama kier” i rewja „Bawmy się w miłość”.
- JAR: „Głos pustyni”.
- KINO „IKS” (Tamka 34): „Jego ekscelencja subjeKt”.
- KOMETA: „To to” i rewja.
- KINO X (Podwale 34): „Pod Twoją Obronę” i dodatki dźwiękowe.
- LOS: „Syn dżungli”.
- MAJESTIC: „S.O.S. — Góra lodowa”

„majestic” Pocz. o godz. 4.6.8.10
Dla młodzieży dozwolone.

S. O. S.
GÓRA LODOWA
Ceny biletów niższe od zł. 1.25.

Samobójstwa

Wczoraj o godz. 16.30, do stojącej na rogu ul. Orlej i Leszno taksówki wsiadła jakaś kobieta, polecając jechać kierowcy na stację Pogotowia. Gdy auto przybyło na miejsce i pasażerka nie wysiadła, kierowca, zauważszy do wnętrza, zauważył, iż kobieta leży nieprzytomna. Wówczas momentalnie otworzył drzwi i przeprowadził pasażerkę do ambulatorium Pogotowia. Tam lekarz stwierdził, iż desperatka, którą okazała się 27-letnia Natalia Byczko, słuchająca, wypita esencji octowej w czasie jazdy taksówką. Po przepłukaniu żo-

Drożyzna gazu spowodowała spadek konsumcji

Nieugięte stanowisko Zarządu miejskiego w sprawie cen gazu w Warszawie powoduje kurczenie się konsumcji. Samorząd stołeczny musiał się sam przyznać do przewidywanego zużycia gazu, preliminując na rok 1934/35 jako dochód gazowni tylko 3.900.000 zł. W roku bieżącym z tego samego tytułu preliminowano 5.400.000 zł. lecz spodziewane wpływy zawiodły.

Łądką B. przewieziono do szpitala Dz. Jezus.

— 34-letni Lucjan Szorszyński, inkasent, od dłuższego czasu pozostawał bez pracy. Olegdaj, jako w dniu swych imienin został ugoszczony wodką. Pod działaniem trunku S. ogarnął żal na wspomnienie, że kiedyś miał się b. dobrze. Pod wpływem tych refleksji odszedł do przekonania, że nie warto dłużej żyć i usiłował przeciąć sobie żyły na rękach. Żona przewiozła desperata do ambulatorium Pogotowia, gdzie lekarz udzielił pomocy, stwierdzając rany cięte na obu przedramionach.

— 25-letnia Wanda Krużyńska, przy matce, po sprzeczce rodzinnej, napiła się jodyny.

— 30-letnia Dora Berlinerblau, bez zajęcia, otruliła się jodyną.

POCO WORONOW I SZYMPANSY, kiedy
„ROK 1900 W ROKU 1934”
BAL KOSTJUMOWY AKADEMJI SZTUK PIĘKNYCH
13 stycznia 1934 r. odmłodzi Cię o 34 lata. Paryż w Warszawie, wieża Eiffla nad Wisłą. Szantany i Kankany. Fedesjeklistki, dekadenci, etcetera bomba.

Co grają w Teatrach?

TEATR ATENEUM: Codziennie znakomita komedia Hasenclevera „Pan z towarzystwa”.

Teatr ATENEUM
Codziennie znakomita komedia
„Pan z towarzystwa”
z Woszczerowiczem, Bohdańską, Buczyńską, Butkiewiczem, Hajdugą i in.
Reżyserja L. SCHILLERA

Z OPERY. Dziś o godz. 7 dramat Konczyńskiego „Emilia Plater”.

TEATR NARODOWY — gra dziś i codziennie komedję B. Shawa „Nigdy nic nie wiadomo”.

TEATR LETNI — dziś „Towarisze” Devala.

TEATR NOWY: Dziś nowa sztuka A. Grzymala - Siedleckiego „Czwarty do brydza” w reżyserji K. Borowskiego.

TEATR POLSKI. Dziś nowa komedia Shaw'a „Nad Przepszącią”.

TEATR MAŁY. Codziennie komedia Jasnorzewskiej - Pawlikowskiej „Zalotnicy niebiescy”.

Uchwały robotników fabryki „Plutos” przeciwko „sanacyjnym” ustawom robotniczym

W dniu 8 b. m. odbyło się zebranie robotników fabryki „Plutos”, na którym robotnicy uchwalili następującą rezolucję:

„Zebrani robotnicy i robotnice fabryki „Plutos” w dn. 3 b. m. po wysłuchaniu przemówień tow. tow. Kamińskiego i Dana protestują przeciwko ustawie, pogarszającej dotychczasowe warunki ich pracy i płacy.

Zebrani domagają się od miarodajnych czynników zniesienia krzywdzącej ustawy, oświadczając, iż nie pozwolą sobie odebrać soboty angielskiej, jak również nie zgodzą się na odrabianie godzin z poprzedniego tygodnia.

Dalej zebrani domagają się przywrócenia im zapłaty w godzinach nadlicz-

bowych w formie dotychczasowej 50% i 100%.

Pozatem zebrani protestują przeciwko pogarszaniu świadczeń w Kasach Chorych.

Zebrani oświadczają, iż tych zdobyczy bronić będą wszelkimi dostępnymi środkami i nie dopuszczą do ich pogorszenia.

Wreszcie robotnicy zwracają się do wszystkich robotników fabryk cukierniczych, będących poza organizacją, aby wstąpili w jej szeregi, tworząc jednolitą siłę robotników cukierniczych, którzy zdolna była przez zawarcie umowy zbiorowej unormować warunki pracy i płacy które z braku organizacji zostały zaprzepaszczone”.

Co usłyszymy w radio?

WTOREK.

7.00 Sygnał czasu. 7.05 Gimmastyka. 7.20 Muzyka z płyt. 7.35 Dziennik poranny. 7.40 Muzyka z płyt. 7.55 Chwilka gospodarstwa domowego. 8.00 Program. 11.40. Przegląd Prasy. 11.50 Repertuar teatrów warszawskich. 11.57 Sygnał czasu i Hejnał. 12.05 Koncert orkiestry salonorowej. 12.30 Wiadomości meteorologiczne. 12.33. Muzyka salonowa. 12.55 Dziennik południowy. 15.35 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.30 Wiadomości gospodarcze. 15.40 Muzyka taneczna z płyt. 16.00 Pieśni. 16.25 Skrzynka PKO. 16.40 Kącik językowy. 16.55 Muzyka z płyt. 17.05 Koncert kameralny. 17.50 Wiadomości rolnicze. 18.00. Odczyt. 18.20 Koncert chóru Dana. 19.00. Program na dzień następny. 19.05 Rozmaitości. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 „Palestrant”,

operetka. W przerwie „Bla-gier”. 22.45 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadomości meteor. 23.05 Muzyka taneczna.

Zmienność gustów publiczności

„Są gusty i guściki” — mówi stare polskie przysłowie i, kierując się sentencją tego powiedzenia, publiczność, łaknąca zabawy w teatrach, kinach i rewjach, wywiera ciągle wpływ na zmianę kierunku artystycznego i na produkcjach w danych przedsiębiorstwach, żądając ciągle czegoś nowego. Był czas, kiedyśmy mieli w Warszawie aż pięć teatrów rewjowych — liczbą ta z czasem zmalała — na placu bitwy została jedna jedyna „Cyganeria” — awangarda wytrawnego humoru i dowcipu. Doskonali ten zespół rozszerza obecnie swą działalność i na tradycyjnej scenie lekkiej piosenki i tańca, w dawnym „Wodewilu”, obecnie „Majestic” — otwiera filię swą, gdzie wspólnie z obecnym kierownictwem kina tworzy choć nie nowy typ teatru, lecz jednakowoż „najnowszy” — teatr, taki, jakiego Warszawa nie posiada, a którego pragnie i oczekuje!!! Już w pierwszym programie, nad ułożeniem którego pracuje Fryderyk Jarossy i wytrawny dyrektor kina „Majestic” — zobaczycie cudowny film francuskiej produkcji 1934 r., a później uroczy zespół „Cyganierki i Cyganów” z ulicy Jasnej, który w inauguracyjnej reżyserji na deskach sceny „Majestic” stworzy nową erę w dziedzinie mieszanych widowisk tego rodzaju. Szczegóły podamy w najbliższym czasie. (x)

Wieczór ku czci Jerzego Lieberta

We wtorek, 9 b. m. o godz. 20-ej w wielkiej sali Instytutu Propagandy Sztuki odbędzie się wieczór poświęcony twórczości Jerzego Lieberta.

Utwory poety recytować będzie p. Janina Stępniewska. W drugiej części programu pp. Stanisław Baliński, Władysław Broniewski, Antoni Słonimski, Kazimierz Wierzyński i Józef Wittlin odczytają swoje utwory.

Bilety w cenie 2 zł. i studenckie 1 zł.

Czas odnowić prenumeratę na mies. styczeń i I kwartał

MICHAEL ARLEN

Świat w roku 1987

(Autoryzowany przekład Bolesławy Kopelówny)

— Obawiam się, Don Rodriguez, że niema tak wiele do oglądania. Jeszcze jeden z moich drobnych wynalazków — właściwie ściągnięty od Saillaca.

— Żartuje pan! — zawołał Tour Laval.

— Nie żartuję.

— Tour Laval — oświadczył Craddock — pozwoli pan, że pana ostrzegę: niechaj nic na świecie nie zdoła pana skłonić do odbycia podróży czemś, co stanowi przeklęty wymysł tego młodzieńca.

— Czemu jest pan zawsze przeciwko nam, Craddock? — zapytał Hemingway.

W milczeniu, jakie zapanowało, twarze wszystkich obecnych w pokoju zwróciły się w stronę pana Craddocka. Specjalnie silnie odczuwał on wzrok sędziego Severance, wyrażający brzemienne w skutki potępienie. Craddock czuł zakłopotanie, ale tylko ze względu na Hemingway'a, gdyż tak jakos się składało, że gdziekolwiek się obracał — ranił tego człowieka. W głęboko osadzonych szelmowskich oczach Knoxa błysnęła uśmiech.

— No, prędzej, wuju Julianie! Czemuż to jesteś przeciwko tym wielkim, białym wodzom? — A czemuż nazywa go pan wujem, Dawidzie? — zapytała Madame Abazar.

— Ponieważ kocham go tak, jak wuja, moja maleńka, chociaż bez uczucia pogardy.

Książę Eitel Wilhelm, bardzo czerwony na twarzy, nie mógł już dłużej panować nad sobą.

— Czy przyjechałem tu aż z Berlina po to tylko, aby być świadkiem komedji?

— Pan, Ekscelencjo, doda jej godności — rzekł Knox. — A czy nie jest panu miło usłyszeć znowu swego starego przyjaciela Manteuffla? Nie znaczy to wcale, aby miał on bardzo wysokie mniemanie o panu, niegrzeczny chłopcze.

— Dawidzie, nie staraj się stwarzać sobie wrogów — zawałał Craddock — to jest bardzo przykre dla twoich przyjaciół. Hemingway, doprawdy rozpacz mnie ogarnia, że jaciół. Hemingway, doprawdy rozpacz wam. Zmienili by przypuszcza pan, iż działam przeciwko wam. Zmienili by pan zdanie, gdyby pan wiedział, jakie rady dawałem temu upartemu młodzieńcowi w ciągu ostatnich kilku dni.

— Jakież to były rady? — zapytała Madame Abazar.

— Powiem pani. Błagałem go, aby sprzedał Drogom Powietrznym tajemnicę swego przeklętego wynalazku, aby raz na zawsze odwrócił się plecami od opartej na przesądach polityki, aby osiągnął sławę, przy której człowiek musi schować głowę w piasek i udawać, że dostrzeża gwiazdy — i aby jadł chleb beczynności, poświęcając się niezmiernie odrażającemu się zainteresowaniu dla staroświeckiego gry w golfa. Jest to dla mnie niesłychanie kłopotliwe, że ostatnio nie mogę znaleźć nikogo, z kim mógłbym grać w golfa.

— Z przyjemnością zagram z panem któregoś dnia — zapewnił Tour Laval. — Naprzykład w poniedziałek umówimy się na lunch i partyjkę golfa w Cannes.

— Cudowne! — zawołał von der Hoeffen — przypominają się dyplomatyczne spotkania, jakie musiały odbywać się w dawnych czasach w Wersalu i Locarno! Gofli!

— Wszystko jedno, Ekscelencjo — zauważył Knox — nie musi pan grać. Nikt nie spodziewa się po zawodowym żołnierzu, by zdolny był do poważnych gier.

— Udaje pan głupca, Knox — wtrąciła Madame Abazar. — Tak.

— A czy znany jest panu cel tego zebrania?

— Tak.

— Czy ma pan jakiegokolwiek zamiary na przyszłość, w związku z wynalezieniem Energji Powietrznej?

— Tak.

— Z zainteresowaniem dowiedzielibyśmy się czegoś na ten temat.

— O, wcale nie wątpię, moja maleńka.

Craddock zauważył, że w tym momencie Knox miał bardzo zagniewaną i bardzo brzydka minę. Na jego kościstym, zaokrąglonym nosie widniała czerwona pręga w miejscu, gdzie wpiła się poprzednio siatka.

— A ja chciałbym wiedzieć — dodał Knox — skąd pani wie, czy odkryłem Energję Powietrzną, czy nie?

Pan Craddock doznał w tym momencie dziwnego wrażenia. Pomimo chłodnej urody tej kobiety i prymitywnej brzydoty mężczyzny, pomimo ich zwałczających się, wrogich sobie temperamentów — poczuł, iż oboje należą do tego samego specjalnego, wybranego gatunku ludzi. Teraz oto stanęli przeciwko sobie w walce. Ale panu Craddockowi zdawało się przez chwilę, że oboje znajdują się gdzieś, w jakimś bardzo odległym miejscu, które w jakiś sposób znalazło odbicie w chwili obecnej — tworząc jedną całość; nierozdzielna, niepokonaną całość! Zmrużył oczy i przyjrzał im się bardzo uważnie. Złudzenie pierzchno. Były to dwie wrogi sobie, różne, odrębne istoty... Pan Craddock odetchnął z zadowoleniem, chociaż sam nie wiedział dlaczego.

Madame Abazar powiedziała:

— Wszystko jedno, co wiem — albo jakim sposobem. Jakże ma pan plany dla rozwoju i eksploatacji swego wynalazku?

Krzeseło, na którym siedział Knox, upadło z hukiem w chwili, gdy zerwał się z niego gwałtownie. (D. c. n.)

Drukarnia ROBOTNIK

przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres drukarstwa

ceny niskie

wykonanie starannie i punktualnie

SZTAFETA ROBOTNICZA

III Robotnicza Olimpijada

Czeskiego Związku odbędzie się w lipcu 1934 r.

W lipcu 1934 r. odbędzie się w Pradze czeskiej III-cia Robotnicza Olimpijada czeskosłowacka. Główne uroczystości odbędą się w dniach 5 do 8 lipca b. r. Przedtem, w dniu 1 lipca jest projektowany dzień młodzieży robotniczej. Również ma być zorganizowany odrębny występ uczniów szkół praskich.

Uroczystości główne odbędą się w państwowym stadionie na Strahowce (za Petrinem koło Hradczyna). Rozległy stadion z trybunami jest przeznaczony na 15 tysięcy ćwiczących. Oprócz tego jest na ukończeniu nowoczesnie urządzonego stadion lekkoatletyczny.

Olimpijadę tę urządzi „Svaz Delnických telocivných jednot českoslovanských” (Związek czeskosłowackich robotniczych towarzystw gimnastycznych). Związek liczy obecnie 1311 towarzystw z 137.870 członkami.

Pierwsze publiczne wystąpienie Związku odbyło się w roku 1902 z okazji założenia organizacji. Wówczas ćwiczyło 194 członków samych mężczyzn, ale już na I czeskosłowackiej Olimpijadzie robotniczej, która była drugim publicznym wystąpieniem Związku wystąpiło 23.000 ćwiczących ze wszystkich działów.

Przy II Robotniczej Olimpijadzie, urządzonej w r. 1927 było już 30.100 ćwiczących.

Oprócz Olimpijad zorganizował Związek D. T. J. C. w Pradze wielkie uroczystości gimnastyczne młodzieży robotniczej, w których wzięło udział 19.400 ćwiczących uczniów i młodzieży.

Obecnie, pomimo dzisiejszego ciężkiego kryzysu na III Olimpijadzie Robotniczej będzie ćwiczyło najmniej 85.000 gimnastyków oprócz lekkoatletów.

Budżet na urządzenie Olimpijady jest przy wszystkich zarządzeniach oszczędnościowych, obliczony na trzy miliony Kc.

Program Olimpijady będzie tym razem daleko obszerniejszy w porównaniu do obydwóch poprzednich Olimpijad.

Program gimnastyczny obejmuje: wspólne wystąpienie wszystkich działów, osobny występ pojedynczych krajów, akademie gimnastyczne. Występ skautowych działów, pokazowy obóz skautów. Zawody w gimnastyce na przyrządach, międzynarodowe zawody w lekkiej i ciężkiej atletyce w grach, w piłce nożnej, pływaniu i w zimowych sportach i t. d.

Zimowy turniej odbędzie się jako wstęp do Olimpijady w końcu stycznia 1934 w Wielkich Hamrach koło Tanwaldu.

Ćwiczenia publiczne na stadionie będą jak zawsze zakończone uroczystym żywym obrazem.

W ostatnim dniu Olimpijady odbędzie się pochod przez Pragę. W projekcie jest również urządzenie pochodu dniowego pochodu przez Pragę wieczorem pierwszego lub drugiego dnia zawodów.

Oprócz programu gimnastycznego przygotowuje się: wieczornica młodzieży, turniej szachowy o mistrzostwo Związku, konkurs marionetek, wystawa kulturalnej działalności poszczególnych towarzystw, festiwal robotniczych chórów śpiewających, zjazd pracowników robotniczego teatru amatorskiego i inne.

Z zagranicy przygotowują się już

na uroczystości Ameryka, Jugosławia i Łotwa, z reszty państw przyrzekły swój udział Polska, Anglia, Belgia, Francja i Austria.

III Olimpijada Robotnicza w Pradze będzie również olbrzymią demonstracją przeciwko faszystom i hitlerzom.

Zagraniczna Kronika sportu robotniczego

Informacyjna służba prasowa Socjalistycznej Międzyn. Sportowej, która dotychczas wychodziła w języku niemieckim i francuskim, ukazywać się będzie również w języku esperanckim.

ROBOTNICZY SPORT ZIMOWY.

Sport zimowy robotniczy rozwija się bardzo pomyślnie. Organizacją jego zajęły się państwa: Austria, Szwajcaria, Polska i Czeskosłowacja. Obok sportu narciarskiego, zaznacza się silna akcja hokeja na lodzie i jazdy na lodzie.

SPORT ROBOTNICZY NA ŁOTWIE.

Kongres lotewskiego związku robotniczego sportowego odbędzie się 4 lutego 1934 r. Głównym punktem obrad będzie sprawa organizacyjna, oraz stanowisko rządu wobec sportu robotniczego. Utworzono związek samarytański, na czele którego stanął dr. O. Lietvieti.

NA BLISKIM WSCHODZIE.

Palestyna. Z wielkim poświęceniem pracują robotnicy żydowski nad rozwojem sportowym młodzieży. Na ostatniej olimpiadzie robotniczej w Wiedniu brało udział 100 uczestników. Obecnie uruchomiono szereg kursów technicznych, celem wyszkolenia instruktorów. Ostatnie święto sportowe wypadło bardzo imponujące. Obecnych było 10.000 widzów. Związek żydowski wydaje gazetę sportową w żydowskim języku.

PRACA ROBOTNIKÓW AUSTRJACKICH.

Austria. Mistrzem jesiennym w piłkarstwie został „Phönix” 16-ma punktami. Dalej następuje „Helfort” z 16 i „Red Star” z 15 punktami. Mistrzostwa spełniły swoje zadanie i stały na wysokim poziomie.

Mistrzem w pięściwce został „Nord”, który pokonał w finale „Kolumbię”. W tenisie stołowym toczą się rozgrywki mistrzowskie, które nie zostały jeszcze ukończone.

W hokeju rozpoczęły się mistrzostwa. W skokach narciarskich odznaczył się Kegler, który uzyskał 54 m. długości. Startowało ogółem 27 skoczków w obecności 1.500 widzów.

Przyjaciele przyrody zorganizowali bieg ludowy.

SPORTOWCY CZESCY W OBRONIE DEMOKRACJI.

Czeskosłowacja. Czeski związek święcił uroczystość 30-letniego istnienia o-

raz jubileusz 60-lecia swego długoletniego prezesa Franza Humelhansa. Związek czeski odgrywa bardzo poważną rolę w międzynarodowce sportowej i jest jednym z najsilniejszych związków.

Zarząd centralny związku odbył posiedzenie, na którym stwierdzono, że rozwój kultury robotniczej i sportowej może się dokonywać tylko w warunkach demokratycznych. W tym duchu należy wychowywać młodzież. Związek czeski jest skłonny bronić urządzeń republiki czeskiej wszelkimi siłami przeciwko zakusom faszystowskim.

W dniach 27 i 28 b. m. odbędą się zawody narciarskie, które obeślane zostaną przez wszystkie kluby narciarskie czeskie.

KURSY DLA ROBOTNIKÓW SZWAJCARSKICH.

Szwajcaria. Rozpoczęły się tutaj kursy: ciężkiej atletyki, wioślarskie, pływakie i bokserskie. Oprócz tego prowadzi się kursy dla sędziów piłkarskich i piłki ręcznej.

MIĘDZYNARODOWE BIEGI SZTAFETOWE.

W miesiącu wrześniu b. r. odbędą się we wszystkich krajach biegi sztafetowe. Wydział techniczny międzynarodówki wyda następujący regulamin:

1. Międzynarodowy dzień sztafet ma być propagandą, w której muszą wziąć udział wszystkie związki, zorganizowane w międzynarodowce.
2. Udział biorą wszystkie gałęzie sportu, także dzieci.
3. Dzień sztafet musi się odbyć w niedzielę wrześniową, o ile możliwości w jednym dniu.
4. Wydział techniczny przeprowadzi dokładną statystykę odnośnie rodzaju imprezy, ilości uczestników, mężczyzn, kobiet i dzieci.
5. Każda dyscyplina sportowa odrębnie startuje. Piłkarze i zawodnicy w piłce ręcznej mogą wystawić swoje jednostki.
6. Dla dzieci i kobiet należy przeznaczyć krótkie dystanse, 100-metrowe.
7. Pływacy mogą, gdzie to jest możliwe, urządzać sztafety pływackie.
- 8) Na mecie winien widnieć napis, odnoszący się do hasła: za wolność i pokój.
- 9) Wskazane są także długie dystanse. Wszystkie towarzystwa, których siedziby leżą na linii sztafety, są zobowiązane obstarwić drogę.
- 10) Meta powinna obejmować miasto, względnie miejscowość, stanowiącą punkt centralny, w którym się krzyżują biegi z różnych stron.
- 11) Kluby graniczne mogą urządzać sztafety graniczne.
- 12) Rowerzyści i motocykliści mogą urządzać międzynarodowe sztafety, podobnie, jak to uczyniły Austria i Czeskosłowacja, które zorganizowały bieg Wiedeń — Praga — Cieplice.

SUBWENCJE DLA FIŃSKIEGO SPORTU ROBOTNICZEGO.

Parlament fiński uchwalił przeznaczyć na fiński sport robotniczy głosami 103 przeciw 78, subwencję w kwocie 200.000 fińskich marek. Mogło się to stać dzięki temu, że socjaliści uzyskali w ostatnich wyborach wielki sukces.

O ROBOTNICZE MISTRZOSTWO EUROPY W PIŁCE NOŻNEJ.

Belgia. Mistrzostwo zachodnio-europejskie w piłce nożnej między Belgią a Francją zakończyło się zwycięstwem Belgii w stosunku 5:1.

Ogólna punktacja wygląda następująco: Belgia 5 gier, 10 punktów, Holandia

Robotniczy obóz narciarski

14 dni w górach z utrzymaniem za 22 zł.

W czasie od 21 stycznia do 4 lutego 1934 r. odbędzie się w Rozluczu (Podkarpacie) CENTRALNY OBÓZ NARCIARSKI DLA MĘŻCZYZN I KOBIET. Opłaty za 14-dniowy pobyt z mieszkaniem i wyżywieniem wynoszą: dla członków ZRSS., Towarzystwa Turystycznego „Przyjaciele Przyrody” i Czerwonego Harcerstwa, posiadających le-

gitymacje z opłaconymi składkami zł. 22, dla członków bratnich organizacji zł. 25 i dla niestowarzyszonych zł. 28.

Podróż uczestnicy i uczestniczki opłacają sami, z uwzględnieniem 80% zniżki kolejowej w obie strony.

Obóz mieścić się będzie w schronisku Państwowego Urzędu W. F. i jest dostępny zarówno dla początkujących, jak i zaawansowanych.

Zgłoszenia przyjmuje sekretariat ZRSS., Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 20, tel. 231-95 do dnia 10 stycznia 1934 r. najpóźniej.

Aby spopularyzować i zachęcić jak najliczniejszą rzeszę młodzieży robotniczej do uprawiania tej tak pięknej gałęzi sportu, sekretariat generalny ZRSS. wzywa wszystkie placówki do jaknajliczniejszego obsadzenia obozu w Rozluczu.

Centralny Kurs sanitarjuszów Z. R. S. S.

Stosownie do komunikatów i zawiadomień rozsyłanych bezpośrednio do poszczególnych RSKO. a ogłoszonych w „Robotniku”, Centralny Kurs Sanitarjuszów nie odbył się w terminie poprzednio podawanym, t. zn. 1 — 5 stycznia b. r., lecz został przesunięty na luty. Jak się obecnie dowiadujemy, termin ostateczny kursu ustalono na 15 — 19.II 1934 r.

Uczestnicy otrzymują 80% zniżki kolejowej, możliwość zakwaterowania w bursie Państw. Szkoły Higieny (miesz-

kanie i utrzymanie 3 zł. dziennie) mają zapewnione mile i kulturalne spędzenie czasu wolnego od zajęć.

Kurs zakończony będzie egzaminem i rozdaniem świadectw. Wykładowcami będą: doc. dr. Gustaw Szulc, dr. Edward Rahoza i dr. Jerzy Michałowicz.

Kurs zwiedzi muzeum i ciekawsze urządzenia sanitarne.

Zgłoszenia na zniżki przesyłać należy do 5.II r. b. do Sekretariatu Generalnego ZRSS., Warszawa, Czerwonego Krzyża 20. p. 62.

Sport w ZSRR

Celem zbadania dróg zimowych w okolicach północnych ZSRR., wyruszył ma niebawem z Leningradu ekspedycja, złożona z 23 san motorowo - żaglowych pod kierownictwem znanych badaczy krajów północnych, Samojłowicza i Fertmana.

Saniami kierować będą wybitni sportowcy leningradzcy. Projektowane są dwie trasy: Leningrad — Murmańsk — Leningrad i Murmańsk — Archangielsk — Kraj Pieczerski.

Ekspedycja narciarzy wojskowych z Irkucka do Moskwy przebyła w ciągu 10 dni marszu 507 km., docierając do Niżniedyńska w fatalnych warunkach atmosferycznych.

W Charkowie powstaje największy stadion Ukrainy, który założony będzie na terenie 280 ha. Stadion będzie przeznaczony na zawody i pokazy sportowe, oraz na rewje wojskowe czerwonej armii.

Trybuny pomieszczą 80.000 widzów. W pobliżu stadionu budowany jest wielki pałac sportowy i gmach szkoły wychowania fizycznego. Uczniowie szkoły będą mieli do dyspozycji specjalne tereny sportowe, baseny pływackie i t. d. W budowie znajduje się wielki basen pływacki o powierzchni 3.500 mtr.². W basenie będzie mogło pływać jednocześnie 1500 osób.

Na inwestycje te wyasygnowano kwotę

50.000 rubli. Na stadionie tym odbędzie się w r. 1934 światowa Spartakiada.

Najwyższa Rada Wychowania Fizycznego Z.S.R.R. włączyła dla północnych okręgów sowieckich jazdę z zaprzęgiem reniferowym i łapanie reniferów na lasso do kompleksu prób sprawności fizycznej Państwową Odznakę Sportową.

Skra zwycięża Elektryczność

W lokalu Skry odbyły się końcowe walki o drużynowe mistrzostwo Warszawy w zapasach.

W rozgrywce o trzecie miejsce Skra pokonała Elektryczność w stosunku 19:5. Poszczególne wyniki: Federowicz (E) wygrywa na punkty z Zawickim (S), Szejnker (E) bije w 6 min. Leszka (S), Dzewulak (S) wygrywa na pkt. z Błaszczakiem (E), Syrecki (E) wygrywa na pkt. z Dąbrowskim (E), Maliński (S) wygrywa w 9 min. z Książkiewiczem (E), a Zbrożek (S) wygrywa walcoverem wskutek niestawienia się przeciwnika.

Ostateczna punktacja mistrzostw drużynowych Warszawy przedstawia się następująco: 1) YMCA, 2) Legia, 3) Skra, 4) Elektryczność.

Moment z meczu hokejowego Pokaz hokeja zademonstrowany przez kanadyjczyków

Sankami po lodowej tafli Piękne i pełne bajkowego nastroju zdjęcie

Holandja, przecięta kanałami i jeziorami, poszczycić się może najcudniejszą zimą w Europie. Skoro tylko lodowa powłoka pokryje jeziora i kanały, nastaje dla sportów i zabaw zimowych istny raj. Po gładkich, śniegiem przyciśniętych taflach lodowych mkną na wyścigi ręczne sanki, jak to widać na naszej ilustracji.